

Grenseoverskridelser i terapi

Fra arkivet 1997: Tett på livet

Torkil Berge

Norsk Psykologforening

torkil.berge@diakonsyk.no

I ukebladet Allers finner vi et intervju med tittelen «Jeg forelsket meg i terapeuten min». I spalten Tett på livet snakker Anne-Lise Boge med «Maria» om hennes forhold til terapeuten og psykiateren «Lars» (19. november, 1996, s. 22). Hun var som barn utsatt for seksuelle overgrep av sin stefar. Senere, etter år preget av angst, skam og spiseforstyrrelser, ser hun TV-filmen om den seksuelt misbrukte ungpiken «Amalie». Hun noterer ned et telefonnummer man an ringe, og en dag slår hun nummeret. Hun får snakke med Lars.

Etter to års terapi forteller Maria for første gang om overgrepene som var gjort mot henne som barn. Det blir rettssak, stefaren dømmes til flere års fengsel, og hennes mor og søster vender henne ryggen. Hun bryter med familien, men støttes av Lars.

– «**Hva slags forhold fikk du til terapeuten din?** Ansiktet henne mykner, en svak rødme farger kinnene. – Han var alt; en slags pappa, min aller beste venn og en jeg rett og slett ikke kunne klare meg uten.»

Intervjuet er forbløffende lesning. Fokus rettes mot hvor verdifullt og romantisk sex mellom klient og terapeut kan være

De tar bilturer sammen, går på restauranter og utvikler, etter enda noen års terapi, et seksuelt forhold. Dette varer i ett år – helt til Lars bryter med henne, men fortsetter som hennes terapeut. Maria beskriver dette året som det vidunderligste i hennes liv. Hun ville ikke være det foruten. Dette er de mest dyrebare minnene i hennes liv. Han brukte ikke makt, slik som stefaren.

Terapeuten forteller henne at han skal gifte seg. Hun blir sjalu, men forstår at Lars har elsket henne ut fra godhet, nærhet og vennskap. Hans følelser er av beskyttende karakter: – «Minnene om året med Lars er perlene inne i meg. Ingen skal få ta dem fra meg og ingen skal få ødelegge dem for meg. De er mine, bare mine.» Maria går fortsatt i terapi hos ham.

Intervjuet er forbløffende lesning. Fokus rettes mot hvor verdifullt og romantisk sex mellom klient og terapeut kan være. Hvis en kvinne har vært utsatt for seksuelt misbruk av en farsfigur, kan et privatisert og seksuelt forhold til en terapeut, men nå uten rå maktmisbruk, bidra til ny selvrespekt og tro på livet: – «Både Lars og jeg var klar over at det vi gjorde var galt. Fikk andre vite om forholdet vårt, kunne Lars risikere å miste stillingen sin som psykiater. Men det som var mellom oss var så fint, det fineste jeg har opplevd. Jeg kommer aldri til å angre på det vi gjorde ... Lars har lært meg å leve, og er fortsatt en god venn og støtte. Uten ham hadde jeg antagelig tatt livet av meg. Når klarer jeg å se fremover, og lever bra alene med kattene mine. Jeg har søkt jobb, og håper jeg kan få den. For første gang ser jeg konturene av en fremtid.»

Intervjuet er forførende lesning. Det gis ut for å være en personlig historie. Det er et vitnesbyrd – «tett på livet»– slik livet er for Maria. Og det er jo hennes liv? I et regissert foto ser vi en smilende, ung kvinne, med håret blåsende i vinden, i samtale med en eldre mann. Han har ansiktet vendt bort fra oss. Vi kan ikke se hvem han er.

Intervjuet er skremmende lesning. Journalist Anne-Lise Boge kommer med noen forsiktige spørsmål som antyder reservasjoner, men benytter samtidig håndgrep innenfor den romantiske genren til å forme et bilde av et kjærlighetsforhold mellom likeverdige.

Her i Tidsskriftet har det stått mye om risikoen ved privatiseringen av forholdet mellom terapeut og klient. (...) Jeg vet ikke hvor stor betydning man skal legge i et slikt intervju i Allers. Da jeg leste det tenkte jeg at dette ukebladet leses av svært mange mennesker. Jeg lurte på hva de tenkte om «Marias» historie.

Fra Torkil Berges «Tett på livet» publisert på debattsidene september 1997